

САҢА ОЛОХ

Чурапчы
улуунун хаһыата

№ 25 (8773)

СУБУОТА

2002 сый

Кулун тутар

2 күнө

ХАҢЫАТ

1931 СЫЛ АЛТЫННЫҢ
15 КҮНҮТЭН ТАХСАР

Саха Республикатын Президентэ В. А. ШТЫРОВ — Чурапчыга

Олунньу 22 күнүгэр Саха Республикатын Президентэ В.А.ШТЫРОВ Чурапчыга сырытта. Күн бастагы аңарыгар "Чурапчы" кооперативка, улуустаагы гимназияга, алмааны кырылыыр заводка, "Чурапчы" МТС МУП-ка, кини балыһа тутулла турар объектар рабочай көрсүлүүлэри ытта. Ол кэинэ күнүс 12 чааска улуус дьаһалтатын дьыттын актовай саалатыгар общественнай-хаһайыстыбаннай активы кытта көрүстэ. Күн иккис аңарыгар, ол эбэтэр 14 чаастан Чурапчытаагы физкультура уонна спорт институтун саҥа үөрдөр корпунун үлэһэ киллэрини сизиргэр-туомугар кыттыны ыллы. Киһэ 18 чаастан Хатылыга тьа хаһайыстыбаннай улуус табаары онгорооччуларыгар анаан муньах буолла.

онгорооччулары сыйла элпэринэн бөдөһөсүтүтэ, кооперацияга үлэһэнигэ киллэрэр суолга санааны түһэйдэ.

Коллективнай хаһайыстыбанан олорор "Мындаарайы" ТХКК директора Н.А.ФЕДOTOB түмээн үлэһэни сөптөөбүн этэн туран, кини салгыар производственной кооперативын үлэһиттэр үөскөбүт

кредити киникэ бээрэр ордугун, маньа потреббществога бээрэн хайытар сөбө сүөбүн эттэ. Олохтоох бөйүнү салгынынага нэһиликтэринэн киллэрэ Чурапчы улууга бэлэм дьин этиитин түмүктэтэ.

Хатылытан тьа хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, пенсионер А.В.ЕФРЕМОВ хаһайын-

баайа буолбат усулуобуйата үөскэтиллэрин холбурдарынан чингэтэ уонна ол сайдылаах дьаһалтарга курдук логотай система олохтоһуона эрэ тохтоулулар кыахтарын эттэ. Билэтэ, тухс бээр усулуобуйа баһынай туһатыгар үлэһиттэ, оттон баһы киһини искусственайдык үөскэтэ саҥаһын сыйла дьитэ.

программат онгоһулуларын, бу салаага бээр итэҕэстэри хатылаа-бат, ситэ онгоһулуобатагы туора-тар иһинтэн боллурдуу маньах мээстэлэргэ тийээн иҕэн-тоҕон үөрөтүн ыттыларын иһитиннэр-дэ.

— Уустук салаа. Ону салгы сайыннарык, табаары онгорооччулар көмүскэлээх буолуулар, тухс-ханьах киһинэ, тустаах законодательнай төрүккэ уонна олору олоххо киллэри билэ механизминэригар олобуруохтаахтар. Бүтүгүн да муньаһын маньах биир тылы булар уустуга көстөр. Ким эрэ элбэх кредит бэриллэрин, ол иһин "ооторго", ким эрэ кредитин төннөрөн баран салгы өссө "элбэри бээрэр" туруор-сар. Туттарылар бородууксуйа дотациятыгар биир итиникс ким сүөһү төбөтүгэр, ким бородуук-

ХАТЫЛЫГА: УЛУУС ТАБААРЫ ОҔОРООЧЧУЛАРЫГАР

маркактарга тахтуур. Ол курдук, улуус усулуобуйатыгар киллэри-тэ, коллективнай үлэһэтин формата государство өттүтэн тухс да өйбүлэ суох кэлбитин, саҥа техника, оборудование атыла-ларга, производственной объектары тутууга үбүлэһин көрүлүбэтин холбурдаата. Этиитин түмүгэр совхозтар саҥаттан соһулан кэлбит иэстэрин онторго туруоруоста. Болтоноттон фермер В.П.ГОРЮХОВ мөһүнүн кэл-пэр техника сыаната үрдүгүн, оттон бородууксуйа тутарылар са-аһага кыһыларын көчөрөргө эттэ. Плем-үлэ, кадр боллуростарыгар саньатын үлэһитинэ. Түмүгэр нэһиликтин аатытан са-хаппан бастагы лингвист-учебай С.А.Новгородова төрөбүтэ 110 сыла туолара бэлэһэнигэр, кини төрөбүт нэһиликтэр үбүлэһини онгороорго көрдөһүү сурух киллэрдэ.

Одмуутан тирэх хаһайы-стыба салыааччыта Р.С.БАРАШ-КОВ Чурапчы атын улуустартан уратылаарын, баһынайдар аас-пыт 10 сыла тэрэһиникэ, база-ны тутууга элбэх үлэһиттэри-рин уонна онук үлэ сыаналары, үбүлэһин көрүлэрэ наадатын, очотутар үлэ иһиниктин өссө кэлгэрин, сайдыаһын санаар, салгы "Чурапчы" кооператив тэ-риллиитэ бөйүн олоххо дьахса-таабытын, соһууолка үлэһиттэр

маһын урууку уонна билингги нымаларын саргин тутан кэпсэ-тэ: "Билингги аһара бытарыйбыт, "көһүлүбүт" хаһайыстыбалар ханьах да саҥа техникалары киллэрэр кыахтар суох, ханна ба-раллар? Урууку бөдөн совхозтар курдук нэһилик социальнай сай-дытыгар кыттыбаттар. Онгоһу-лубут суох буолла", — дьитэ кырдыаһа директор. Бу этиитин сайыннаран, хаһайымаһын коллективнай, социалистический форматыгар төннөрө эттэ.

Салытан "Укуйа" фермер-скай хаһайыстыба салыааччыта К.С.МАКАРОВ 1992 сылтан тарьы-лыһыттан ыла билигин 100-чэк ынах, сыгы сүөһүлэрин, олору Сыланга уонна Мархага туралла-рын, Дьоксукайга Чурапчы боро-дууксуйатын атылыгар маһынааһын, араас уонун эр-пөөрин кэпсэтэ. Сайсарыга сир аһаппатын, оно салгы тутууу ыларга инвестиция наадатын эттэ. Мархага 25 гектар баһына-лаарын, онуоха нүөлсүтэр үлэһи-тигарга кредит ылбытын төннөрбүткэ маньах төннөрү маһынааһын дьонго кредит сал-гыах көрүлэрэ уонна биир 5 сыл боллорхотон уратылаары сабу-н аһына. Бородууксуйа иһин дота-цияны сүөһү төбөтүгэр бээрэр ор-дун дьитэ.

"Полет" МУП начальнига В.В.ЕРШОВ баһынай баайа кини

Мугудайтан "Тура" тирэх хаһайыстыба салыааччыта В.М.СИБИЦЕВА дьитэ кэргэн уонна фермерскай хаһайыстыбалар ик-ки ардыларыгар бородууксуйанан эбэтэр сүөһү төбөтүнэн дьин хан-нык эмэ критерий баар буолуох-таабын ыйда. Фермердэргэ госу-дарственной көмүскэл баар буолу-охтаах дьитэ. Ону сайыннаран, хо-лобуур, сүөһүнү элбэтэргэ анаан 2 сыллаах кредити ылбытын, бу кыаһа кэинэ сүөһү бородууксуйа бээрэр тьа ситэ оһубатын, ман-ныка 5-10 сыллаах кредит на-адатын санаатта. Аны производ-ствоны кэпсэтэргэ элбэх тутууу ыттытын, ол тахсыт ноһоту саппатын кэпсэтэ, "үгө дыла-ларга" курдук, производственной тутууларга үбүлэһини туруоруоста. Бүтэһигэр: "Атахтарыгар турбут баһынайдар элбэх үлэ мээстэтин таһаараллар, атын салаалары эл-бэтэллэр. Онон кинилэргэ өйбүл биир онук онгоһулуохтаах", — дьитэ түмүктэтэ.

Харда курдук, кэпсэтинин СР Президентэ В.А.ШТЫРОВ түмүктүүр. Кини улууска кэлитэ, сурунээк, икки сылга туһулам-мытын ЧФКСИ саҥа үөрдөр кор-пунун аһылыгыгар кыттыны уон-на тьа хаһайыстыбатын үлэтин билсипти буоларын эттэ. Чуолаан, саҥа структуран үлэһит СР Правительствоыгар тьа хаһай-ыстыбатын сайыннары 5 сыллаах

суулар, үлүс ылааччы табаары онгорооччуга дьир. Лизинговой политика олохтоһун көрдөрдө. Ол эрэри манна сыаналар, төннөрүлэр болдьохторго са-наа эмэ араас. Кредиттэй коопе-ратив тэрийин курдук саҥа иде-ялар өйөһүктөрө. Манна бири саһабыттар: олох (араас кимпа-лар, баһынар...) хайда да бэйлэ-эх бас билии форматынан сайды-быттарын иһин государство өттүтэн көнүрүоллөннөхтөөр. Онон суох түбэлтэтигэр кинилэ-ргэ государство маһытэ, өйбүлэ эмиз суох буоларыгар тийэр. Би-лигин бас билии араас көрүгүккэ тарьыллылар бааллар. Укуулар ноһоттоохтук үлэһиттэр. Ман-ныка малта хаһайыстыбаньах кэриэтин политик буолбут ордук, — дьитэ этиитин түмүктүүргүр саҥа Президент.

Салгы ыйтылыгар эппи-эттэтэ.

Муньах кэинтэн Хатылы-таагы Көһөрүлүү музейыгар сы-рытта. Көһөрүлүү трагедията... Бу улуус үбүлээн көрбөкө туруор-сар боллурдуга.

С.СМИРНИКОВА.

Матча Президент В.А.Штыров СР Правительствоыгар Предсе-дательин соһуулааны И.Н.Долги-нин, тьа хаһайыстыбатын мөһүн-нэ Д.Ф.Мухомов уонна улуус билингги А.А.Шадрин араллаан иһэ сырыттылар.

Матчаһынан "Чурапчы" коопе-ратив онгоһуларын быһыспакка-та көрдөрүлүнэ. Ол түгүтүн коопе-ратива директора А.Т.НОГОВИ-ЦЫН кэпсэтэ. Кырдык, хаһа-су-олга киллэри кооператив өрн бүтүн саҥа техникалары баһылаан, үтүтүн 40-ча, эһээн 70-ча эрэс су-ол онгоһулары, полубоформатта-ры онороор буолбута — үлэһэн хар-дык. Онон Президент кооператив саҥа үлэһэ киллэри оборудуула-ныгар эмортациятын отчисле-ниетин туһунан бастаһынан иһа-рыһыргэтэ. Онуоха киллэр үтүтэн-хөрүтүнэн тухс да ордорул-тубаха бүөс-бүтүнүтэ бороду-уксуйаны онорууга уонна иһен-нэри кытта төлөһүүгэ баһырын сүрүн итэһэ быһытынан сыана-лаатта. Маньах түбэлтэ, хо-ло-буур, оборудууламалар эргэрдэ-хэригэ, оттон ол ыраахтан буол-бат, саһаны хайдах булуналларык үлэһиттэн саарбахтаата. Аморти-зационнай ууруну (накопление) — сүрүн боллурдуга дьитэ.

В.А.Штыров Президентинэн таһылан баран улууска бастагы сырытта, көрүлүүтэ буоларынан,

олохтоохтор үлүк соһооох маһыты саһаһын саргин-туому тутууун көрүстүлө. Бастаһынан Саха Республикатын Гимнэ оонь-оһо, ол кэинтэн кыаһыттар-даах Алгысчыт киһин тойук туой-ан эһэрдэлэтэ, чорооннох кы-мыһынан айах тутта. Ытык нэһилик аатытан өйөбүнүк бэлэх, киникэ туттадылар.

Муньаһы улуус баһылыга А.А.ШАДРИН аһар. Кини СР Пре-зидентэ улууска сырытын рабо-чай графика олох ыһаһын, ол үрдүгүн, тьа хаһайыстыбатын улууга буоларытынан, анал чаас, бирэһиэ болдьоон табаары онгорооччулары кытта көрүлүрүн бэлэһэтэ уонна: "Онон эһиги этиитин иһаар Истүөрүн", — дьитэ.

Ити киһин тьа кэинтэн муньах тутта тьа этиитэртэн саһаланаар. Трибунага бастаһынан "Чурапчы" кооператив директора А.Т.НОГОВИЦЫН тахсар. Улуус дьаһалтатын Сэбиэтин чилиэнин быһытынан, кини этиитин аан бастаан улууска тьа хаһайысты-батын баһаһыннаһыттан, сүрүн көрдөрүлүртэн саһаһын, сал-гы кооператив үлэтин кэпсэтэ. Түмүгэр улууска кредиттэй коопе-ративы тэрийин туһунан иһэнэ ону хайы-үйэһэ баар, онгоһулу-бут сьманы көрдөрөн туран дьах-саата. Иһинэ бытархай табаары

публика өйүүрүн, үбүлүүрүн эттэ. Аны күһүн аһаһа саҥа объект икки блогун үлэһэ киллэрэргэ, онуоха тухс ханан киллэригэр барытын билигин суоттан-ууот-тан тутуууу ытарга, кэиники уларыта-тэлэһитэ сыдыһыт тьа сөптөөхтүк дьаһаһага соһуулаа-ата.

Иккис, Чурапчы улуунун хуус өттүнэн хоту көһөрүү аны күһүн 60 сылын туолууунан сибээстэн ыттылар дьаһаллар, чаһэти-лар туһарынан боллурдууу көһөрүлүү кыттылаага Р.РАБ-РАМОВ туруорда. Хоту көһөрүлүүгэ 5000 киһи барьыта, онтон 1266-та төрөбүт алааста-рыгар эргилибэтэктэра. Бу улу-устан фронтга баран өлбүттэр-дэһэр элбэх. Көһөрүлүү кытты-лааһыттан билигин 800-кэ

тийбэт киһи эрэ баар. Олортон 470 киһи улууска олорор. Роман Романович уон сыл анараа өттүгэр, көһөрүлүү 50 сылын туолуутар СР Правительствоынан ыһаһылыбыт уураахтар билингги кэинэ толорулуубаха кэлбиттэ-рин, кинитэн иһитиллэр дьитэ баара-суога 22 көһөрүлүү кы-ттылаага олорорун, аһыттар мас-тарын-отторун бэйэлэре дьаһалларын, чөлүгэр түһэрэр профилактикторийдарга тутуулаан олох аһыкх киһи туһаммытын бэлэһээн туран, Дьоксукайга толо-ру хаһаһылаах дьитэ сылла-та квартиралары карерге, улуус киһилэргэ 16 квартиралаах дьитэ. Чурапчыга онгоһулуохтаах көһөрүлүү 60 сылыгар аһаһах мемориал тутууларын үбүлүүргэ, хоту баран эргилибэтэ дьитэ

рун, аймактарын угуоттарыгар көһөрүлүү кыттылаахтарыгар теллохотунан айаны тэрийэргэ, көһөрүлүү кыттылаага, СССР үтүөлээх тренер Д.П.Коркин төрөбүтэ 75 сылын туолуутун бэлэһэһиникэ көмөлөһөргө туру-руста.

В.А.Штыров бу боллурдуга, туруорууларга тустаах дьаһаллар ыһаһылаахтаахтарын, көмө онгоһуларын туһунан этэн туран, сүрүн боллорто күөс өттүнэн көһөрүү түмүгэр эстибит нэһи-лэктэри, олохтоох пуунары чөлүгэр түһэригэ уурулуурун бэлэһэтэ. Олтон профилактикторий чаһыгар Хайахсыт нэһиликтэргэ баар аһаһа Курадыгы күөлү өссө чингитэ, профилактикорийы мээ-стэтигэр да тутар боллурдууу үө-рэтэн карерге санаатын эттэ.

Усүбүкэн, улуус иһэнэһи суо-лу тупсарын, оноруу туһунан бол-лурдууу улуустаагы суолу, өрөмүөнүүр-көрөр "Чурапчы" ГУП начальнига Н.Н.ПОПОВ туру-орда. Кини, бастаан, нэһилик-тэр, салиһына иһэнэһи суоллар туруктара мөлтөөбүн бэлэһэтэ. Ол курдук, улуус аһы нэһиллэгар онгоһулаах, нэһиликкэһини тел-ору хаһаһык суол суох. Холобура, Одмуутун, Телэй суоллара сырыы суолун кэһэтигэр кьайан килл-рбэтэр. Итиник холбурдаан ту-ран, Николай Николаевич ис суолу онорууга боллорто эрийлэлэрин эттэ. Вячеслав Анаһольевич бу боллурдуга эппиэтигэр, тухс-ханьах киһинэ, Халымада тийэ баар федеральнай суолу тутарга сорук турурын тоһуулоон бэлэ-һэтэ, ол эрэ кэинтэн ис суолла-ры онорууга туһааннаах дьаһал-лар ыһаһылаахтаах дьитэ.

С.БОРИСОВА.

БОЛДОМТОНУ — ҮС СҮРҮН БОЛЛУРУОСКА

Бу күн СР Президентэ В.А.Штыров уонна кинини кытта сыдыар делегация күнүс 12 чаас-тан улуус общественнай-хаһай-ыстыбаннай активин кытта кырустугар. Көрсүлүүгэ үс суол боллурдуга көрүлүнэ. Онуоха улу-уустаагы кини баһыһа саҥа дьыт-тын тутуу, хоту көһөрүлүү 60 сы-лыгар аһаһах чаһэтиллэр, дьаһаллар уонна улуус иһэнэһи суоллары тупсарын боллурдуга-рыгар Вячеслав Анаһольевич тус-таах эппиэттэри бээрэ.

Бастаһынан нэһиликкэһэ улахан суолтаах, саҥа таас ба-лыһа тутууун ситэрин туһунан боллурдууу кини баһыһа кыла-бийнай арааһа Г.Н.АЛЕКСЕЕВ туру-орда. Кини бу тутуу нэһиликкэһэ күһүнэн уонна улуус үбүлээн 1998 сыллаахка сүдүлэһитин, онуоха олохтоохтор маньах кэһэтиллэх үлэни өйөөн, кинилэри хамза-старын улуустарын туһунан аһаһа эти-итин саһалаата. Сэттэ тьыһына

кэригэ киһи нэһиликкэһэһэ "Чу-рапчы салиһынаһын хаһаһыан олорор кини баһыһа объектарын туруктара быстар мөлтөх, үтүстэрэ аварийнай баһаһыаннааһа оло-руулар. Ол курдук, оһо отделе-нэ, инфекционнай, оһоһонор уо. д. а. отделениилэр стационардары сыллаага ыттылар калиталайык өрөмүөн эрэ күһүнүн улаһын ту-раллар. Григорий Никоһович иһи-ни бэлэһээн туран, Президентэн саҥа баһыһа тутууун салгыы үбүлүүрүгэр, аны күһүн үлэһэ кил-лэрэргэ кимилэһөрүгэр эттэ. Ба-лыһа икки блог аһаһа бүтэн үлэһэ бэриллэригэр, кумах, бетон уо. д. а. тутуу матырыйаалларын булууга-таһыга, тьойтармигэ 201 мил. 70 тыһ. солк. үп наада.

Бу боллурдуга В.А.Штыров баһыһа тутууун салгыры рес-

ААСПЫТ олтууруннь-ука, олунньу 26 күнүгэр, Төлөй нэһилиэгин дьоно-сэргэтэ биир дойдулаахтарын — былыыллэх поэт, прозаик, Эрилик Эристин аатынан республикатаабын литературнай билимийэ лауреата, Саха АССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, Аба дойдуну Улуу сэриин актыбынай кыттылааба, снайпер быһытынан немецэй-фашистскай талабырдыттары утары Старай Русса таһыгар, Смоленскай, Холм куораттар аныларыгар хорсундук сарнилэспит Албан Аат орден кавалера, өстөөх буулдьатыттан хаста да бааһыран эргиллибит, улуус бочуоттаах гражданина А.С. БРОДНИКОВ төрөөбүтэ 85 сылын өрө көтөбүллэн бэлиэтээтилэр.

Алексей Спиридонович уйаһас кэһиллэх, нарын лирикалаах элбэх хоһооннорун, "Көмүскэ уута", "Арыллыбыт аартык" диэн романнарын, "Үчүгэйиэн дойдуну сирэ" диэн документальнай сэтэнин, кэпсээннэрин, очеркаларын уонна хоһооннорун кинигэлэринэн кинигэ биллэр.

Төлөйдөр бу кэрэ-бэлиэ даатаны бэлиэтээһингэ кэлбит аадыһыттарыгар, Саха сирин народнай поэта, РФ уонна СР культураларын үтүөлээх үлэһиттэрэ, Саха комсомолун, Казахстан Республикаһын "Алаш" литературнай, СР Е. Ярославскай аатынан журналистскай билимийэлэрин лауреаттара, СР Духовноса академиятын академига, Горнай улуунун бочуоттаах гражданина С.И. Тарасова, СР П.А. Ойуунускай аатынан Государственной билимийэтин лауреата, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, "Чолбон" сурунаал очеркада уонна публицистикада отделын сэбиэдиссэйэ, улуустуу бочуоттаах гражданина, суруйааччы биир дойдулаахтык С.А. Поповка — Сэмэн Туматка, А.С. Бродниковка кэргэнэ Мария Харлампьевна Бродникова — Луковцева бииргэ төрөөбүт убайын уола, СР культуратын үтүөлээх

Суруйааччы А.С. Бродников төрөөбүтэ 85 сылыгар

ӨРӨ КӨТӨБҮЛЛЭН БЭЛИЭТЭЭТИЛЭР

үлэһитэ, республикатаабын "Бичик" национальнай кинигэ кылатын кылаабынай редактора В.Н. Луковцева, А.С. Бродников оҕоньу быраата, Дирингэсэи оҕо музыкальнай оскуолатын учуутала, журналист, СР үөрэҕиритин туйгуна, "Дирингэсэи" литературнай түмсүү салайааччыта П.П. Федорова — Сомоҕо уонна Алексей Спиридонович кэргэнэ, тыыл, үлэ ветерана Мария Харлампьевна, кыһа, СР үөрэҕиритин туйгуна, Дьокуускай куорат 2 №-дээх оскуолатын завуча Саргылана Алексеевна Бродникова уо.д.а. нэһиликтэрин олобун-дьаһабын билиһиннэрдилэр, кинилэргэ кин тутта көрдөрүллөр да элбэҕэ астынарда. Ол курдук, ыалдьыттар орто оскуолаба, "үтүө дьыала" хамсааһынга кыттан Е.Е. Адамов салайааччылаах "Азана" бааһынай хаһаайыстыбата туттут тустуу саалатын, үлүһаанна сыһыары тутулуубут обородо-

ванилардаах мединеттаах, саалалаах, сухой бас-сейнидаах, дьыһаах, ванна-ах, сылаас туалеттаах оҕолор чэбдигирэр кинигэрин, араас улуустартан тийэ кэлэн тустуунан дьарыктанар баҕалаах оҕолор оҕолор оҕуола 25 миэстэлээх интернатын, тутулар таас оҕуола площадкатын (манна 130-ча сөөк тустуу, аны 30-ча наада эбит)...

Бизэргэ А.С. Бродников олобун уонна айар үлэтин туһунан оҕуола төрүт культу-раба учуутала М.Н. Смирникова сийилии кэпсэттэ. Мусту-бут дьон улуус дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы И.И. Яковлев, Төлөй нэһилиэгин баһылыга, СР тыа хаһаайыс-тыбатыгар үтүөлээх үлэһитэ И.Н. Аммосов, народнай поэт С.И. Тарасов, С.А. Попов — Сэмэн Тумат, В.Н. Луковцев, П.П. Федоров — Сомоҕо эти-илэрин ураты болуойон иһит-тилэр. Тыл эппиттэр Алексей

Спиридонович киһи быһытынан иһирэхтик, суруйааччы быһытынан үрдүктүк сыаналаан тэнийэн туран кинигэ абынылар.

Суруйааччы кыһа Саргылана Алексеевна абатын күндүтүк саныыр, истигиник таһыыр төрөөбүт дойдутун — Төлөй олохтоохторугар, саалататыгар бу үбүлүү үрдүк тэрээһиннээхтик бэлиэтээ-биттарин иһин ис сүрэхтээн дирингик махтанна итигинэ аҕага 1936 сыллааха учу-таллыыр үлэтин саҕалаабыт Төлөй оскуолатыгар кини аатын иҕэрэргэ баҕа санаа-тын эттэ. Бу баҕа санааны Саава Иванович Тарасов ити-итик ойуурун биллэрэн кэлин маанык диэтэ: "Олус сөбүлүү иһиттим. Саха сирин Су-руйааччыларын союһа өйүөҕэ дии саныыбын. Онон олохто-ох орто оҕуола коллектива, нэһилиэк дьаһалтата, дьоно-сэргэтэ туруорсаллара сир-дээх этэ".

Мария Харлампьевна нэһилиэк дьонго бэлэми күүтэн олохтоохко, бэйэ күүһүнэн олохторун оҕостуу-уларын, тэриниллэрин олус хайбаабытын, урукху Төлөй билигин чыҥха атын буолу-туттан, күрүскэ сайдыбытыт-тан, бөлүгүлөк улааппытыттан, түспүбүтүттан улаханник ас-тыммытын үөрэн-көтөн туран биллэрдэ. Нэһилиэк баһылы-га И.Н. Аммосов суруйааччы кэргэнигэр үтүө доруобуйаны, утун дьоллоох-соргулаах олобу баҕаран кырымахтаах хара саһыл тириитин туттар-бытын саала иһэ дохсун ытыс таһынытынан добуһуолаа-та.

Билиилээх суруйааччы А.С. Бродниковка аһамыт умнулуубат бу кэрэ киһэни олохтоохтор уус-уран самоде-ятельностарын бэртээхэй концерттара салҕаата.

Роман ДАНИЛОВ.

Хаартыскаларга: сценаба — ыалдьыттар; суруйааччы кэргэнэ Мария Харлампьевна, кыһа Саргылана Алексеевна; концерттэ; саалаба — көрөөччүлэр.

САНА ҮЛЭҔЭ КИИРБИТ "СУЛУСЧААН" УҢУЙААННА

Бахсы нэһиликтэргэ ааспыт сылта тутууга улахан инники хардыы оҕоһулуубута. Ол курдук, сана таас оскуолаба үлэһиттэрэ, культурнай-спорттивнай комплексо, детсад тутууларын бүтэрэн үлэҕэ киллэрбиттэрэ. Улуус дьаһал-татын отчуоттуур муһунабар сылдьарбар сана кирибит "Сулусчаан" үлүһаанна таа-рийан үлэһитин-хамнастарын ыйыталастым, дьизини-үөтү көрдүм.

Дьыл-дьыл гына хомуллу-бут тэлгэлээх, сана ыраас маһынан аныгылыы, киһини сэргэхситэр, интэриһинэй бырайыагынан оҕоһулуубут үлүһаанна тийэбин. Оҕо тэрииттэ буолара таһыттан тутта биллэр-киирэр аанын иннигэр түспүбүтүттан сыр-оҕоһулуубут кириилээх сыр-

управления капитальной өрөмүөн харчытыттан көрбүтэ, матырыйаалынан көмөлөспүтэ. Дьокуускайга оҕолор биир дойдулаахтар-быт "Бахсы" түмсүүлэрэ (са-лайааччы Егоров Т. Т.) анал-лаах кырыһа матырыйаалын — андулины, "Дружба" эрби-ни булан биэрбитэ, бензин, солярка булунарбытыгар көмөлөспүтэ. Ити түмүгэр сана дьизбит сылы кыйбат кэмизин, олунньу 2 күнүгэр үлэҕэ киллэриллбитэ.

Аһынан-үөлүнэн хаанчыл-лыбыт Маарыкчааннаабын потребобщество, "Чурапчы" ТХПК негүө барар, үчүгэй. Котельнайбыт туһунан, тем-пературнай режим сөптөөх.

Үлэҕэ-хамнаска физкуль-турнай инструкторым суоҕа мэхэйдиир, үлэһит көстүө

дь, чабылхай өгүнөрүнэн кы-рааскалаамыт. "Сулусчаан" диэн аата-суола ырылхайдык сурулуубут, кырымысатын үрдүгэр эмиз кырааскалаах куполаах.

Иһирдэ кириэн сэбиэ-диссэй Харитина Николаевна Шеломованы көрсөбүн. Кини үлэ-хамнас туһунан маанык сөһөргүр:

— Детсадтыт 40 миэстэ-лээх, 2 группа — улахан уонна орто үлэһиттэр. Барыта 22 үлэһиттэн 6-та педкадр. Итээччилэрттэн 2 баста-кы, 3 иккис категориялаахтар. Бири сана үлэһиттээхпин. Бэйэм үлүс сылын сэбиэдис-сэйдимин.

Урукху өлүгүгэр эргэ, ава-рийнай туруктаах дьыһа үлэ-лээбиллэ. Былырын кулун тутар ыйга Васильев Василий Павлович "үтүө дьыала" хам-сааһыны өйөөн бэйэтэ бири-гэздэ тэринэн сана детсады тутууга үлэни саҕалаабыта. Маһын кэрдигэ, таһыга олохтоох нэһиликтэргэ көмөлөспүтэ. Хатырык-таһыһыт, ханалгааһыт, кы-рааскаба, о. д. а. үлэһиттэ су-буотунуукутар буолугалаа-быттара. Улуустаабы үөрэх

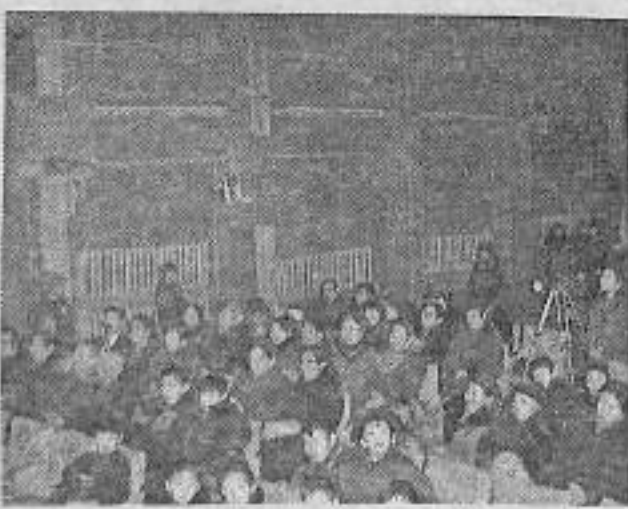
эбит даҕаны, штат суох. Му-зыкальнай үлэһитим штат агартар үлэһит. Бу икки штаттар көрүллэллэрэ буол-лар диэн баҕалаахтык, олох-тоох оҕуоланы кытары хар-дарыта сибээстэһэн үлэһи-бит. Начальнай кылаастар методической холбоһукта-рыттан (салайааччы Н. Ф. Егорова) мадды сылдьаллар, субэ-ама биэрэллэр, хол-боһуктаах педсоветтары тэ-рийэбит.

Бастыҥ үлэһиттэри-ин иитэччилэр Мария Ива-новна Никифорова, Ольга Егоровна Ушницкая, медрес-та Елена Ивановна Скорякина, тех-үлэһиттэр Евдокия Пет-ровна Местникова, Ахсинья Петровна Сорокумова буол-лаллар.

Сана дьизбит үлэҕэ ки-риэн үлэһиттэр даҕаны, олох-тоохтор даҕаны үөрүүбүт сүрдээх. Үлэһиттэ-хамсыыр-га усулуобуйа баар буолла.

А. СЛЕПЦОВ
кэпсэттэ.

Хаартыскаларга: сэбиэ-диссэй Х. Н. Шеломова; кы-рааскааннар дьарык кэмизгар.

Программа передач ТВ с 4 марта по 10 марта

Понедельник, 4 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви". Сериал.
10.10 Документальный детектив. Дело Григория Пасыко.
10.45 "Народ против". Телеигра.
11.35 "Нелюбимые заметки" с Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 Поле чудес.
13.10 "Ералаш".
13.25 Комедия "Живите в радости".
15.00 Новости.
15.15 Возможно все.
15.35 Мультябука.
15.55 "Следствие ведут знатоки. 10 лет спустя". Дело № 23: "Третейский судья". 4-я серия.
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.25 "С легким паром!".
18.55 Жди меня.
20.00 "Народ против". Телеигра.
21.00 Время.
21.35 "Убойная сила-2".
22.35 Независимое расследование. Олимпиада-2002.
23.30 Ночное "Время".
23.50 Спорт-Лейк-Сити. Итоги XIX зимних Олимпийских игр.
00.20 "Ночная смена".

2-я программа
Канал РТР
05.49, 05.50 - 09.00 УТРО НА РТР.
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.
06.10 "Православный календарь".
06.15 "Экспертиза РТР".
06.25 "Деловая часть".
06.30 Канал "Евро-юс".
06.40, 08.30, 09.45 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
07.10 "Дорожный патруль".
07.20 АФИША.
07.30 ВЕСТИ-СПОРТ.
07.40 "Астра-бой". Мультсериал.
08.10 "Национальный доход".
08.15 "Хронограф".
08.40 "Экспертиза РТР".
09.00 ВЕСТИ.
09.10 "Селеста, всегда Селеста".
09.50 "Экспертиза РТР". Дайджест.
10.00 "Остров фантазий" (США).
10.50 "Деловая часть".
11.00 ВЕСТИ.
11.15 "Санта-Барбара".
12.05 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
13.00 "Что хочет женщина".
13.30 "Приключения Палируса".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви". Телеигра.
15.25 "Дикий ангел". Телеигра.
16.20 "FM и ребята".
17.00 ВЕСТИ.
17.20 "Дорожный патруль".
17.30 АФИША.
17.40 "Экспертиза РТР". Дайджест.

ЯКУТСК
17.50 Программа передач, мультфильм.
18.05 А.С. Кулаковская 125 теребүтэ сыгыгар. Оттоку олук алгыа.
18.15 Новый трудовой кодекс: изучаем вместе.
18.30 "Сериал". Концерт фольклорных ансамблей из Синьжа.
18.55 "Колобок". Остудуруа кино (Горная ТВ).
19.20 Саха автономиятын 80 сыгыгар. Байы суолунан.
19.40 Реклама.
Канал РТР
19.50 "Спокойной ночи, малыши".
20.00 ВЕСТИ.
Канал РТР
20.35 "Саха сира-Якутия".
Канал РТР
20.55 Телеигра "Трое против всех".
21.55 Детектив "Пуаро Агаты Кристи. Квартира на четвертом этаже" (Великобритания). 1989г.
23.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 "Деловая часть".
23.40 Комедия "За прекрасных дам". 1989 г. До 01.04

3-я программа
Канал РТР
17.50 Телеигра "Черемушки".
18.50 "Комиссар Рекс".
20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. До 20.55

Вторник, 5 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.

09.15 Жди меня.
10.15 "С легким паром!".
10.45 "Народ против". Телеигра.
11.35 Смак.
12.00 Библиомания.
12.15 Новости.
12.15 Независимое расследование. Олимпиада-2002.
13.05 Вия Артемья в детективе "Подарок одинокой женщине".
14.35 Дисней-клуб: "Любимчик".
15.00 Новости.
15.15 Что да как.
15.35 Царь горы.
16.00 "Убойная сила-2: Кредит доверия".
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.25 Смехопанорама.
19.00 "Земля любви". Сериал.
20.00 "Слабое звено". Игровое шоу.
21.00 Время.
21.35 "Убойная сила-2: Двойной угар".
22.40 "Кремль-9". "Василий Сталин. Взлет".
23.30 Ночное "Время".
00.00 Берлинский фестиваль в программе Сергея Шолохова "Тихий дом".
00.30 "Ночная смена".

2-я программа
Канал РТР
05.49, 05.50-09.00 УТРО НА РТР.
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.
06.10 "Православный календарь".
6.15 "Экспертиза РТР".
06.25 "Деловая часть".
06.30 Канал "Евро-юс".
06.40, 08.30, 09.45 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
07.10 "Дорожный патруль".
07.20 АФИША.
07.30 ВЕСТИ-СПОРТ.
07.40 "Астра-бой". Мультсериал.
08.10 "Национальный доход".
08.15 "Деловая часть".
08.40 "Экспертиза РТР".
09.00 ВЕСТИ.
09.10 "Селеста, всегда Селеста".
09.50 "Экспертиза РТР". Дайджест.
10.00 Телеигра "Остров фантазий" (США).
10.50 "Деловая часть".
11.00 ВЕСТИ.
11.15 "Санта-Барбара".
12.05 МОЯ СЕМЬЯ.
13.00 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
13.30 "Приключения Палируса". Мультсериал (Франция).
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.25 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.20 "Дорожный патруль".
17.30 АФИША.
ЯКУТСК
17.40 Программа передач.
17.45 А.С. Кулаковская теребүтэ сыгыгар. Төрүү илигиттэн түгүрү телкелептүт.
18.00 Дальний Восток.
18.25 "Айан" ансамбль.
19.00 "Субэтин холбоо". Аһаҕас эфир.
19.40 Реклама.
Канал РТР
19.50 "Спокойной ночи, малыши".
20.00 ВЕСТИ.
Канал РТР
20.35 "Саха сира-Якутия".
Канал РТР
20.55 Телеигра "Трое против всех".
21.55 Детектив "Пуаро Агаты Кристи. Странная кража" (Великобритания). 1989г.
23.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 Комедия "Роксана" (США)

3-я программа
Канал РТР
17.40 "Экспертиза РТР". Дайджест.
17.50 Телеигра "Черемушки".
18.50 "Комиссар Рекс".
20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. До 20.55

Среда, 6 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви". Сериал.
10.10 Смехопанорама.
10.45 "Слабое звено". Игровое шоу.
11.35 Смак.

11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 "Кремль-9". "Василий Сталин. Взлет".
13.05 К 80-летию Евгения Матвеева фильм "Чаша терпения".
15.00 Новости.
15.15 Семь бед - один ответ.
15.35 Программа "100%".
15.55 "Убойная сила-2: Двойной угар".
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.25 "Кумиры". Екатерина Семенова.
18.55 "Земля любви". Сериал.
20.00 "Народ против". Телеигра.
21.00 Время.
21.35 "Убойная сила-2: Смягчающие обстоятельства".
22.40 Как это было. Рок-опера "Юнона и Авось". 1981 год.
23.30 Ночное "Время".
00.00 Русский экстрим.
00.30 "Ночная смена".

2-я программа
Канал РТР
05.49, 05.50 - 09.00 УТРО НА РТР.
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.
06.10 "Православный календарь".
06.15 "Экспертиза РТР".
06.25 "Деловая часть".
06.30 Канал "Евро-юс".
06.40, 08.30, 09.45 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
07.10 "Дорожный патруль".
07.20 АФИША.
07.30 ВЕСТИ-СПОРТ.
07.40 "Астра-бой". Мультсериал.
08.10 "Национальный доход".
08.15 "Москва-Минск".
08.40 "Экспертиза РТР".
09.00 ВЕСТИ.
09.10 "Селеста, всегда Селеста".
09.50 "Экспертиза РТР". Дайджест.
10.00 Телеигра "Остров фантазий" (США).
10.50 "Деловая часть".
11.00 ВЕСТИ.
11.15 "Санта-Барбара".
12.05 МОЯ СЕМЬЯ.
13.00 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
13.30 "Приключения Палируса". Мультсериал (Франция).
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.25 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.

ЯКУТСК
17.20 Программа передач.
17.25 А.С. Кулаковская теребүтэ сыгыгар. Оуһун туолбут эмэ-эһиэ ырыата.
17.45 Парламентский вестник.
18.05 "ТВ-Спорт". Телеигра.
18.25 МТК. Философская среда.
19.10 Тыя сира.
19.40 Реклама.
Канал РТР
19.50 "Спокойной ночи, малыши".
20.00 ВЕСТИ.
Канал РТР
20.35 "Саха сира-Якутия".
Канал РТР
20.55 Телеигра "Трое против всех".
21.55 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Давид Суше в детективе "Пуаро Агаты Кристи. Корнуольская тайна".
23.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.30 Комедия "Аполита, не приставай к мужчинам". 1988 г. До 01.19

Четверг, 7 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.00 "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви". Сериал.
10.10 Русский экстрим.
10.45 "Народ против". Телеигра.
11.35 Смак.
11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 Как это было. Рок-опера "Юнона и Авось". 1981 год.
13.00 Лидия Федосеева-Шукшина в фильме "Сварог".

14.35 Дисней-клуб: "Перемена".
15.00 Новости.
15.15 "Все помнят попутчики в рай". Мультсериал.
15.40 Мультябука.
16.00 "Убойная сила-2: Смягчающие обстоятельства".
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.25 "Сами с усами".
19.00 "Земля любви". Сериал.
20.00 Михаил Боярский, Валерий Меладзе и Владимир Жириновский и другие в специальном выпуске игрового шоу "Слабое звено".
21.00 Время.
21.35 Фильм "Женская собственность" (Италия).
23.30 Ночное "Время".
23.55 Орнелла Мути и Алан Делон в романтическом триллере "Смерть негодяя". До 02.15

2-я программа
Канал РТР
05.49, 05.50-09.00 УТРО НА РТР.
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.
06.10 "Православный календарь".
06.15 "Экспертиза РТР".
06.25 "Деловая часть".
06.30 Программа международного информационного канала "Евро-юс".
06.40, 08.30, 09.45 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
07.10 "Дорожный патруль".
07.20 АФИША.
07.30 ВЕСТИ-СПОРТ.
07.40 "Астра-бой". Мультсериал.
08.10 "Национальный доход".
08.15 "Открытая таможня".
08.40 "Экспертиза РТР".
09.00 ВЕСТИ.
09.10 "Селеста, всегда Селеста".
09.50 "Экспертиза РТР". Дайджест.
10.00 Новая "Старая квартира".
10.50 "Деловая часть".
11.00 ВЕСТИ.
11.15 "Санта-Барбара".
12.05 МОЯ СЕМЬЯ.
13.00 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
13.30 "Приключения Палируса".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви". Телеигра.
15.25 "Дикий ангел". Телеигра.
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.

ЯКУТСК
17.20 А.С. Кулаковская 125 теребүтэ сыгыгар. Саха дыкталарын матириэттэ.
17.50 Чаа олук тускула.
18.05 Ынат Телеканала.
18.35 "Кам".
19.00 Карамэ этэри...
19.20 Отражение.
19.40 Реклама.
Канал РТР
19.50 "Спокойной ночи, малыши".
20.00 ВЕСТИ.
Канал РТР
20.35 "Саха сира-Якутия".
Канал РТР
20.55 Фильм "Восьмое марта". 2000 г.
22.55 Праздничная программа "Тебе, любимая". До 01.12

3-я программа

Канал РТР
17.20 Комедия "Дамы приглашают кавалеров".
18.50 "Комиссар Рекс".
20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. До 20.55

Пятница, 8 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.45 Смар Шариф и Катрин Диней в мелодраме "Майерлинг". 1-я серия.
08.00 Новости.
08.10 Праздничный "Ералаш".
08.30 Комедия "Блондинка за углом".
10.00 Смехопанорама.
10.45 Смак.
11.05 Розы для Елены Бережной.
11.55 Комедия "Служебный роман". 1-я и 2-я серии.
14.50 Праздничный "Ералаш".
15.00 Новости.
15.15 "Большая стирка". Праздничный выпуск.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Поле чудес. Праздничный выпуск.
19.20 "Песни для любимых". Праздничный концерт.

21.00 Время.
21.30 Продолжение праздничного концерта.
23.30 Фильм "Подари мне лунный свет".
01.20 Комедия положений "Это все она". 2000 год. До 03.05

2-я программа
Канал РТР
07.05 Музыкальный фильм Светланы Дружининой "Принцесса цирка". 1982 г.
09.50 "Кино-истории Глеба Скороходова".
10.00 Фильм "Цыган". 1967г.
11.25 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
12.05 Комедия "Безумно влюбленный" (Италия).
14.00 ВЕСТИ.
14.20 Вивьен Ли, Кларк Гейбл, Лесли Ховард и Оливия Де Хэвилленд в фильме "Унесенные ветром" (США). 1939 г.

3-я программа
Канал РТР
Международный женский день
18.10 Признание в любви...
18.20 Шоу-программа "Сарагал-эк" уоттар.
19.00 "Лик". Семейный портрет в тонах Рембрандта.
19.30 "Сардаана".
Канал РТР
20.25 Мел Гибсон, Хелен Хант и Мариса Томей в комедии "Что хотят женщины" (США). 2000 г.
22.50 Звезды эстрады, театра и кино в праздничном шоу Валентины Юдашкина. До 01.32

3-я программа

Канал РТР
17.20 Марина Неелова и Леонид Куралев в комедии "Дамы приглашают кавалеров".
18.50 "Комиссар Рекс". Телеигра (Австрия-Германия). До 19.50

Суббота, 9 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.40 "Майерлинг". 2-я серия.
08.00 Новости.
08.10 Мультсериал "Незнайка на Луне". Часть 7-я (заключительная).
08.30 КОАП.
08.55 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
09.10 "Играй, гармонь любимая!".
09.50 Библиомания.
10.00 Новости.
10.10 Поша все дома.
10.50 Документальный детектив. "Последний рецепт отшельника". Дело 2000 года.
11.15 "Вадим Козин. Прощальный романс". Документальный фильм.
11.55 В мире животных.
12.35 Здоровье.
13.15 "Серебряный шар". Людмила Целиковская. Ведущий - В.Вульф.
13.55 "Сами с усами".
14.30 Дисней-клуб: "Микки Маус и его друзья".
15.00 Новости.
15.15 "Игорь Крутой. Музыка весны".
16.15 Комедия "Полицейский по найму".
18.00 Вечерние новости.
18.10 Е.Петросян, Е.Степаненко, Е.Шифрин, Н.Басков, Ф.Киркоров и другие в юмористической программе.
21.00 Время.
21.30 Комедия "Стой, а то мама будет стрелять".
23.20 Фильм "Тюремный романс".
01.10 Детектив "Пистолет "Питон-357". До 03.25

2-я программа

Канал РТР
06.40 "Диалог о рыбалке".
07.05 "Повелитель зверей". (Канада-США).
08.00 "Папа, мама, я - спортивная семья".
08.45 "Телепузика".
09.10 "Золотой клон".
09.30 "Здоровье и жизнь".
10.00 "Почта РТР".
10.30 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА".
11.10 "Сто к одному". Телеигра.
12.00 Комедийный сериал "Медик".
12.50 "Откройте, милиция". Документальный сериал.
13.25 "Мужчины". Премьера документального сериала.
14.00 ВЕСТИ.

14.20 Комедия "Три плюс два".
ЯКУТСК
16.00 Любимым женщинам...
16.10 "Телка". Балерина Ирина Пудова.
16.40 ДТРА "Полярная звезда".
17.05 Будни столицы.
17.25 Геван.
17.40 Праздничная игра.
18.10 Легкая игра.
19.35 "Улуустар - сага юрбийларга". Хангалас утуга.
19.15 "Лена-ТВ". Реклама и поздравления.

Канал РТР
20.00 ВЕСТИ.
20.25 ЗЕРКАЛО.
21.00 Фильм "Тайны дворцовых переворотов. Россия, век XVIII...".
Фильм 2-й. "Завещание императрицы". 2000 г.
22.45 Фильм Роберта Олтмана "Доктор Ти и его женщины" (США-Германия). 2000 г. До 01.05

3-я программа

Канал РТР
16.00 Фильм "Любимая женщина механика Гаврилова". 1981 г.
17.15 Комедия "Поговори на моем языке". 1979 г.
17.35 "Очень Синяя Борода". Мультфильм.
18.00 Фильм Светланы Дружининой "Тайны дворцовых переворотов. Россия, век XVIII...". Фильм 1-й. "Завещание императора".

Воскресенье, 10 марта

1-я программа
Канал ОРТ
06.45 Наталья Андрейченко и Игорь Скляр в комедии "Марица".
08.00 Новости.
08.10 Армейский магазин.
08.40 Дисней-клуб: "Детишки джунглей".
09.05 Утренняя звезда.
09.50 Библиомания.
10.00 Новости.
10.10 "Нелюбимые заметки".
10.30 "Шутка за шуткой".
11.10 Спасатели. Экстренный вызов.
11.40 Клуб путешественников.

12.20 Детектив "Тайны отца Даулинга".
13.15 "Кумиры". Екатерина Семенова.
13.45 Умницы и умники.
14.10 Сокровища Кремля.
14.30 Дисней-клуб: "Микки Маус и его друзья".
15.00 Новости.
15.10 Лун Де Фюнес в комедии "На дело взгромоздись".
16.55 Живая природа. "Прогнозы с чудовищами". "Абсолютные убийцы".
18.00 Вечерние новости.
18.15 "Кто хочет стать миллионером?" Телеигра. Специальный выпуск.
19.05 Премьера первого канала "Азасель" Бориса Акунина.
22.30 Время.
23.50 Валерий Николаев и Дженнифер Лопес в триллере Оливера Стоуна "Поворот".

2-я программа

Канал РТР
07.00 Фильм "Звонят, откройте дверь". 1965 г.
08.25 "Телепузика".
08.50 РУССКОЕ ЛЮТО.
09.40 ТВ БИНГО ШОУ.
10.20 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА".
10.55 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
ЯКУТСК
11.50 Тунгус.
12.10 Уроки администрирования.
12.35 Педагогическая дума.
13.00 Простой интерес.
13.30 Программа Корпункта НВК "Саха" в Москве.
Канал РТР
14.00 ВЕСТИ.
14.20 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
15.05 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ.
16.00 "Вокруг света".
16.50 Фильм "Принцесса на бобах". 1997 г.
18.50 "АНШЛАГ".
20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
21.10 ПРЕМЬЕРА. Гала-концерт Монсеррат Кабалье и Николай Басков в Кремле.
23.55 ТВ БИНГО НОВОСТИ.
00.05 "Спорт за неделю". До 01.05

3-я программа

Канал РТР
11.50 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
12.20 Фильм "Бухта французского пирата".

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк саныр ийбизин, эбэибиитин, балты-
бын, Чуралчы сэлэиннэтин олохтообун ШЕЛОМО-
ВА Майя Николаевна 60 сааскын туолар кэрэ-бэ-
лиз күнгүнэн уонна кэлэн иһэр Дьахталлар Бүтүн
аан дайдутаары бырааһынныктарынан истинник
эбэрдэлиибит!

Овоҥ, биһиги туспугулар үтүө кыһамнын,
сүбэн-аман иһин ис сүрэхтэн махтанабыт. Күндү
күһүбүтүгэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлээс сити-
һиһини, ыраас таппааны баҕарабыт.

Кыһын Саина, балтыларын, бырааттарын,
убайын, кийинтэрин, күтүөттэрин.

Чуралчы орто оскуолатын туйгун категория-
лаах учууталын, "Күөрэгэй" аба образдаах ырыа
ансамблын салайааччытын САВВИН Роман Рама-
новичи СР үөрэтиитин, культураны туйгунна-
рын уонна самодеятельной композитор боччотта-
ах ааттара инэрлибүбүтүнэн истинник эбэрдэли-
ибит!

Үүнэр көлүөнэни кэрэ-үтүө-үтүө илтигэ бэри-
илээх кыһамнын, сырааах үлэн урдуктук сыана-
ланан, оро аймах, дьон-сэргэ ытыктабылын ылбык-
кынан биһиги кизин туттабыт.

Ансамблыбыт салайааччытыгар кытаанах до-
руобуйаны, дьолу-сэргүнү, айымнылаах үлэни,
чабылтай кыайыларын баҕарабыт.

"Күөрэгэй" соллесткалара Вера,
Надя Корякиналар.

Сорыал күн курдук амарах ийэбитин, эбэбитин,
эбэибиитин, Чуралчы сэлэиннэтин олохтообун
ИВАНОВА Матрена Гаврильевна 65 сааскын ту-
олбуккунан уонна кэлэн иһэр Дьахталлар Бүтүн
аан дайдутаары бырааһынныктарынан эбэрдэли-
ибит!

Күн-күбэй ийэбит борахсан, эйэ-э кытаанах
доруобуйаны, уһун үлэни баҕарабыт, куруук үөрүү,
мичээр энэрдэстин, дьол аргыстастын дьин алы-
быт.

Сизиннэрин Славик, Милена, Христик,
оҕолорун Октя, Толя уонна Захаровтар,
Седалищевтар.

Күндү дьүүгэбитин, Чуралчы сэлэиннэтин
олохтообун Надежда Федоровна СИДЦЕВАНЫ бу
үүммүт Дьүүгөй сылыгар 50 сааскын томтоочу
туолбуккунан уонна сааскы сандал бырааһынны-
гынан — Дьахталлар Бүтүн аан дайдутаары
күннэринэн илтигит, истинник эбэрдэлиибит!

Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, эйэ-э-аһынныгас,
ыраас санаабын ыһыктыбакка, үлэли-хамсы
сылдыраар баҕарабыт. Оҕолорун, сизиннэ үөрүүлэ-
рин үлэстэн уһун үлэни, үгүс үөрүүлээх, уһун урдү-
даах олохтон.

Смирниковтар, Потаповтар,
Лаврентьевтар дьээ кэргэттэрэ.

МАХТАНАБЫТ

Ыраахан кэммитигэр, төлөбүрдэх операцияҥа барарга суб-
ма, күс-кэмэ буолбут, материальнай өттүнөн кемелэспүт улуус-
ааҕы ветеринарнай управление бары үлэһиттэригэр, начальник
И.И.Старостиниҥа, Захаровтар, Аммосовтар, Макаровтар, Черка-
шиннар дьээ кэргэттэригэр, Л.А.Савинаҥа, биһир дайдутаары-
бытыгар М.Г.Ивановаҥа, А.П.Пересоловаҥа, А.П.Филипповаҥа ис-
тиник махталбытын тирээбит.

Эһиэхэ ыстаап курдук кытаанах доруобуйаны, олоххуттар
дьолу-сэргүнү, үлэһитигэр ситиһилэри баҕарабыт.

Чуралчыттан Никоновтар.

БИҢИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУАНЫН!

Күн зайы Чуралчы-Дьокускай-Чуралчы маршрутуна дьону
таһабын. Билсэр телефоннар: Чуралчыга 42-295, Дьокускайга 45-71-
86.

Төлөйтөн, Мугудайтан дьону ытабын.
Кыналга барарга тэрилтэлэртэн саҕас хомуйабын.

АТЫЛЫБЫТ

"Чуралчыгроснаб" акционернай общество 2002 сылга
Ангарскайтан үрдүк хаачыстыбалаах А-80 бензини аҕаларга
дьюгэбэрдэһэн, олунуу ыйтан Чуралчы улууну олохтоохторугар
бэйэтин залправочнайыттан 1 литрин 9 солкубайга атылыыр.

Таритталарга көһөрүү харчынан хааччаа суох биэрэр.
Билсэр телефоннар: 41-526, 41-606.

БИЛЛЭРИИ

Хаһыат олунуу 28 күнүгүсэ нумэригэр бастаах балаҥа тах-
сыбыт биллэрингэ манньк көһөрүүгү киһэрэбит.

Улуус баһылыгар кандидаттары агитациялааһынга
"Саҥа олох" хаһыакка матырыйаллары таһаары сыаната
биһир балаһа иһин — харчынан 4 (түөрт) тыһыынча,
көһөрүүнэн 5 (бисэс) тыһыынча солкубай.

"Саҥа олох" РИХ.

Оскуола олоҕо
ГИМНАЗИЯҔА
ИЙЭ ТЫЛ НЭДИЭЛЭТЭ

Республика үрдүнэн Сурук-бичик күө бэлиттэр буолуотун
улуустааҕы гимназияга төрөөбүт тыл нэдиэлэтэ тэрээһиннээх-
тик ытыллар. Быйыл саҥа бастаах лингвист-учеһа С.А.Нового-
родов төрөөбүтэ 110 сылыгар анааһа төрөөбүт тыл нэдиэлэтэ
өссө өрө көтөбүлүн бэлиттэнэ. Бастаах дьаһалынан "Иһирэх
ийэ тылынэн" дьин кылаас чаастара буолулар. Мэҥэ гимназис-
тар улуус айар таһааннаах дьонун: СР культураны үтүөлээх
үлэһитин Н.М.Заболоцкайы, чабырдахыт, РФ культураны
үтүөлээх үлэһитин М.А.Герасимованы, ССРС уонна СР культураны
туйгуннарын В.Д.Пичипинены, мелодист Н.М.Сибирякову
кытта көрсүсүлэр. Кинилэр саҥа дьонун үөрэтээһингэ, сырда-
тыыга С.А.Новгородов суолтатын, кини аатын үйэтиһиһэ биһир
дайдутаары ылсан үлэһитир кэстээһинт туйунан оҕолорго кэпсэ-
тилэр.

Нэдиэлэ устата гимназистар кини библиотекаҥа ийэ тыл уру-
ктарыгар сырытылар. С.А.Новгородов олоҕун, айар үлэтин кыт-
та чугастык билистилэр, тыл, литература викторинагыгар кыттан
билиһилэрин, өйдөрүн тургуттулар. Россия Суруйааччыларын
союзун чилиһин, СР бичиктэн туйгун С.Р.Данилов, кырдыаҕас
педагог К.К.Пермяков кытта көрсүһүлэртэн үөрэнээччилэр эл-
бэҕи эбинилэр. "Саха норуотун улуу сырдаттааччыта" быыстап-
каҥа С.А.Новгородов бастаах кинигэлэрэ, олоҕун түгэниһин
көрдөрөр хаартыскалар, "Ийэ тыл" туксуу таһаартарар брошюра-
лара туруорулунулар.

Гуманитарнай кылаас оҕолоругар өркөн өй күрөҕэ ытылы-
на. Библиотекардар Т.Н.Гоголева, Н.Е.Сергеева тэрийбит түөрт
түмүктээх олус интэриһинэй соннууларын түмүгэр I миэстэ-
лэри А.Можаневская (XI кыл.), А.Собакин (IX кыл.), II, III миэстэ-
лэри Ж.Сырымтнкова (X кыл.), С.Федорова (XI кыл.), А.Егоров,
Л.Слепцова (иккисин IX кыл.) ытылар. Улуус айар таһааннаах
оҕолорун кинигэлэригэр киирэрэ бэлэһинир сыаллаах "Айар тыл
аһыба" дьин айар үлэ конкурса биллэрилинэ. Конкурс күнүн тутар
ый ортодо түмүктэниэхтэх.

Ийэ тылга аһаһыт нэдиэлэ "Кэриэс тылбын кэбиспэт бу-
лун, кэрэмэс доһотторум" дьин дьоро кэһэнэн түмүктэнэ. XI
тэх. чилиһи мат. нэдиэлэлэр үөрэнээччилэрэ директору иһир үлэ-
сөлбүөтүгэр Д.М.Заболоцкай салаатынан "Өбүтэ төрүттэни-
тэ" дьин фольклорнай-этнографическай дьүлүйүүнү көрдөрдүлэр.
Мэҥэ оҕолор өбүлэлэрибит хайдах дьээ-уот туттан олохсуйбутта-
рын, булаан-алтаан олохсуйбуттарын, бастаах ырмалары-тойуктары
айыытырын көрдөрдүлэр. Бизэр күндү маалдытынан аатырбыт
хомусчут С.И.Дорогунов буолла. Салгы кылаастар бары литер-
атурнай дьүлүйүүлэрин көрдөрдүлэр. Ол курдук, "Саха норуотун
улуу сырдаттааччыта С.А.Новгородов олоҕун, айар үлэтин кэрчк
кэмнэрэ", "Саха тыла - ийэ тыл", "Чаран силсирэ" айар курулуок
оҕолорун айымнылар, "Поэттар таппат туйунан" дьин темалар
сырдатылынылар.

Бу тэрээһини гимназия саҥа тылыгар учууталлара Л.А.Пермя-
кова, Ф.Н.Болдовская, директору иһир үлэ-сөлбүөтүгэр Д.М.Заболоцкай, С.А.Константинова иһилэн-саҕалаан ытылар.

Улуустааҕы гимназия пресс-киһэ.

«КАТЮША» маҕаһын ыһыар!

Манньк табаардар аһыга бааллар:

1. Телевизордар, видеомэҕнитофоннар, видеоплэердар.
2. Музыкальнай центрдар, магнитокалар.
3. Фото-табаардар.
4. Бытовое техника.
5. "Дружба", "Урал" саллаас чаастара.
6. Электрорубанок, электродрель, электропобик, фрезер, турбозер.
7. Бинокль 3 көрүгэ.
8. Электро-табаар араас көрүгэ.
9. Хаатыҥаҥа кистиллэр холуоһалар, 27-32 размердар (үрдүк).
10. Камуфляж курткалар, 46-60 размердар (истээх).
11. Уу салпыкылар (кыһаас, үһүн остоохтор), 41-44 размердар.
12. Верхонка араас көрүгэ.

АТЫЛАНААЧЧЫЛАР ИСТИЛЭРИГЭР:

Сыаналаах табаардары I ыйтан 3 ыйга дьээри кредиткэ
биэрэбит.

Маҕаһын адырыһа: Чуралчы сэл. Карл Маркс уул. 17 №-рэ.

Муся ИГНАТЬЕВА

БИЛЭЭМ ЧОЛЧААМНАР

Мин билбэт чолчаамнар
Аһыбын бу истиг тылларбын.
Күннэри-түүннэри
Эйигин саныбын,
Хараһар маалдытын
Ойуулаан көрөбүн,
Эн куолаһын иһиттэхпинэ,
Сураһым кууһа да тэбэр,
Эйигин санааммын
Утууар уум көтөр,
Эйигин көрүөтүн баҕаран
Күүтэбин саҥа үүнэр күнү.
Билбэппин эйигин ол эрэн,
Таптаата сураһым эйигин эрэ...

Биһир дайдутаарытыгар, РФ үтүөлээх юриһыгар Попов Сидор
Дмитриевич таппалаах кэргэнэ, улуус дьаһалтатын тэрийэр үлэ-
управлениетын начальнигар Ядрихонский Владимир Михайлович
таппыт, ыһыктыр аһыһа, улуустааҕы ветераннар сэлбэттэрин
председателигар Барашкова Любовь Дмитриевна саҥаһа, Жатай
бөлүөлөгүн олохтооҕо, тыл, доруобуйа харыстабылын ветеран

ПОПОВА (Сидорова) Василиса Михайловна
уһун ыраахан ырыыттан күн сириттэн барбытынан дьин
кутубаммытын тирээбит.

Улуус дьаһалтата, улуустааҕы дьээ кэргэн
политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениета.

Жатай бөлүөлөгүн олохтооҕо, тыл, доруобуйа харыстабылын
ветерана

ПОПОВА Василиса Михайловна
уһун ыраахан ырыыттан өлбүтүнэн кэргэннигар, 1945 сылтан уруук-
ыкка ыалбытыгар Попов Сидор Дмитриевич, кини балтыгар
Барашкова Любовь Дмитриевна уонна кини оҕолоругар дьин
кутубаммытын тирээбит.

Чуралчыттан Елена Семеновна Кондратьева
(Макарова) уонна кини дьээ кэргэттэрэ Кондратьевтар.

СГУ саҥа филологиятын уонна культураны факультетын I курсун
студена, Хатыы олохтооҕо

ДЬЯЧКОВСКАЯ Игорь Сергеевич
соһуулардык олохтон туораабытынан дьин кутубаммытын тирээбит.

— Аҕагыгар Сергей Афанасьевич, ийэтигар Валентина Алексее-
вна Дьячковскайдарга, биһиргэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар Ма-
арыкчааннааҕы потреббщество бысабыллыһыта.
— Валентина Алексеевна, Сергей Афанасьевич Дьячковскайдар-
га оҕолор Игорь хомолтолоохтук өлбүтүнэн Сергей Афанасьевич
кытта биһиргэ үөрэммит таһаарыста.
— Күндү бырааттара, убайдара Дьячковская Игорь Сергеевич
хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэтигар Валентина Алексеевнаҥа,
аҕагыгар Сергей Афанасьевич, балтыларыгар Надья, Лераҥа,
быраатыгар Сережаҥа, бары чугас аймактарыгар Чуралчыттан
Алексей Дьячковскай, Мугудайтан Афанасий Дьячковскай дьээ кэ-
ргэттэрэ.

Күндүтүк саныр бырааһыт, Чуралчы сэлэиннэтин олохтооҕо

ПЕТРОВ Николай Гаврильевич
эдр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн биһиргэ төрөөбүт балтыгар
Люцияҥа уонна кини дьээ кэргэттэригэр, кэргэннигар кийинипитигэр
Туйаараҥа, уолугар Сережаҥа, аҕагыгар, бары аймактарыгар дьин
кутубаммытын тирээбит.

Слепцовтар, Шадриннар, Соловьевтар,
М.Н. Дьячковская.

ТОЛСТОУХОВ Василий Герасимович I
уһун ыраахан ырыыттан өлбүтүнэн дьин кутубаммытын тирээбит.

— Оҕолоругар, аймактарыгар, балтыгар Светлана
Герасимовна Маарыкчааннааҕы потреббщество
быраабыллыһыта.
— Мугудай нэһилиэгин олохтооҕо Толстоухов Василий
Герасимович I өлбүтүнэн балтыгар Адамова Светлана
Герасимовна, күтүөтүгар Фаим Шарипович уонна кинилэр
оҕолоругар, сизиннэригэр, бары аймактарыгар Хатылыттан Ефдокия
Петровна, Дмитрий Данилович Поповтар, кинилэр оҕолор.

Болугур нэһилиэгин олохтооҕо

ХАРИТОНОВ Петр Петрович
ыраахан ыалдан өлбүтүнэн дьин кутубаммытын тирээбит:
— Убастыыр күтүөттэрэ, улахан дьээ кэргэн таппалаах аҕа
баһылыга Харитонов Петр Петрович өлбүтүнэн кэргэннигар Альбина
Николаевна, оҕолоругар, бары аймактарыгар Одылууптан,
Чуралчыттан, Аллараа Бэстээхтэн, Дьокускайтан бары
Софроновтар, Эверстовтар.

— Күндү аҕата Петр Петрович өлбүтүнэн биһиргэ үөрэммит
уолларыгар Харитонов Георгий Петрович, кини кэргэннигар,
ийэтигар, чугас дьонугар Аһа орто оскуолатын 1979-с.
выпускниктара.

Редактор ПОПОВ Г.Г.
ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чуралчы сэл.
Карл Маркс уул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор — 41-332, отделлар — 41-263,
E-mail: samoloh@churarsakha.ru

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительства,
улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалыы тыллан
оптуорунууһунка, чэппиһэргэ, субуотаҥа тахсар.
Хаһыат индееһэ: 54907

"Саҥа олох" редакционнай-издательская холбоһук.
Офсетнай бачаэт. Саҥаһын № 25. Тираж 2488.
01.03.2002 с. бачаэттэ бэрлиһинэ.

Автор суругар этиллэр саһаа
редакция позитивтыгар маалды сөп
түбэхэр буолбатах. Сурукка ыһылар
чахчылар кырдыктаахтарыгар
эһиһиһиһи
автор тус бэйэте сүгөр.